Ч. 266 Пятниця 26 падолиста (8 грудня) 1893. Рокъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5½ годинѣ по полудни.

Редакція и Администрація: улиця Чарнецкого ч. 2.

Листы приймають ся лишь франковані.

Рекламаціи неопечатані вôльні вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно — 20 к.
Поединоке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поединоке число 3 к.

Рада державна.

17. Засѣданє Палаты пословъ зъ дня 6 грудня 1893.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ вела ся дальша дебата надъ закономъ о розширеню обезпеченя на случай калѣцтва. Яко ґенер. бесѣдникъ противъ розширеня закона промавлявъ пос. Морсей зъ клюбу Гогенварта. Вôнъ выступивъ взагалѣ противъ институціѣ обезпеченъ доказуючи, що та институція есть лишь для выгоды деякихъ особъ, а интересований въ нѣй особы выставляють ся на всѣлякй неприятности. Бесѣдникъ дôкорявъ лѣвици, що она не хоче нѣчого зробити для реформъ соціяльныхъ. Обезпеченя — казавъ вôнъ — не треба розтягати также и на рôльныхъ робôтникôвъ, позаякъ о нихъ дбають тй, у котрыхъ они роблять. — Пос. Бернрайтеръ, ґенеральный бесѣдникъ за розширенемъ, боронивъ институцію обезпеченъ и доказувавъ, що она не вымагае великихъ накладôвъ. Цѣле лихо въ тôмъ, що предприемцѣ подають фальшивй фасіѣ. Бесѣдникъ навѣвъ кôлька фактôвъ, зъ котрыхъ показуе ся, що предприемцѣвъ засуджено на кару вязницѣ за фальшованє фасій. Дальше полемізувавъ бесѣдникъ зъ Морсеемъ и домагавъ ся розширеня обезпеченя такожь и на робôтникôвъ рôльныхъ, передовсѣмъ тыхъ, що працюють у властителѣвъ большихъ посѣлостей.

По промовѣ референта пос. Найвірта, котрый доказувавъ, що дотеперѣшнй звычай не выстане для обезпеченя робôтникôвъ, ухвалено приступити до спеціяльнои дискусіѣ.

При §. 1. домагавъ ся пос. Кронаветтеръ розширеня права обезпеченя такожь и за робôтникôвъ рôльныхъ и лѣсовыхъ. — Пос. Пінїньскій заявивъ, що его партія выступае радо за розширенемъ обезпеченя, однакожь вôнъ противный припущеню до него теслѣвъ, бо добачуе въ нѣмъ обтяженє дрôбныхъ промысловцѣвъ на користь великихъ. Що до робôтникôвъ рôльныхъ, то тутъ компетенція належить до Соймôвъ краевыхъ. — По семъ ухвалено §§. 1. до 6 зъ малыми змѣнами пôсля предложеня комісіѣ, а дальшу дебату вôдложено на нинѣ. Пôдъ конецъ засѣданя интерпелювавъ пос. Бянкіні правительство въ справѣ службовои праґматики и въ справѣ вôдносинъ въ Дальмаціи.

На послѣднихъ зборахъ ґрупы правицѣ Палаты панôвъ ухвалено скликати на день передъ засѣданемъ, призначенымъ для нарадъ надъ провізоріею буджетовою, большй зборы тои ґрупы. На нихъ мае обговорювати ся подрôбно нове політичне положенє и означити ся также становище, яке мае заняти правиця Палаты панôвъ супротивъ нового правительства. Крôмъ того мае ся выбрати на тôмъ засѣданю комітетъ екзекутивный. Въ виду поголосокъ о якôмсь роздвоєню въ ґрупѣ правицѣ, завѣряе Vaterland, що не лишь нема бесѣды о роздвоєню або хочь и найлекшôй дісгармоніи, але противно въ партіи тôй пануе повна згода.

Передъ Рôздвяными феріями, котрй мають розпочати ся дня 16 с. м., не буде вже предложеный парламентови нѣякій проектъ характеру фінансового або економічного. Предложенє въ справѣ стягненя банкнотôвъ державныхъ мае бути внесене въ Палатѣ пословъ ажь по феріяхъ. Передъ тымъ — якъ довѣдуе ся Presse — поѣде міністеръ фінансôвъ, Пленеръ, до Будапешту и вôдбуде тамъ зъ угорскимъ міністромъ Векерлемъ конференцію, въ цѣли порозумѣня ся що до однакового въ обохъ половинахъ державы трактованя згаданого предложеня.

Обовязковй вѣнчаня цивільнй на Угорщинѣ.

Предложеный минувшои суботы угорскому парляментови міністромъ справедливости Сілядьемъ проектъ закона о вѣнчаняхъ цивільныхъ есть обширнымъ дѣломъ кодифікаційнымъ, обнимаючимъ десять частей и 167 параґрафôвъ.

Въ першôй части говорить ся про заручины, котрй впрочôмъ не потягають за собою нѣякихъ правныхъ наслѣдкôвъ. Для малолѣтныхъ при заключеню супружества потрѣбный дозвôлъ законныхъ заступникôвъ. Вôдтакъ вычисляють ся подрôбно случаѣ, въ котрыхъ належить ся вôдшкодованє, коли одна особа зъ зарученыхъ вôдступае безъ достаточнои причины.

Въ другій части говорить ся про перешкоды и заборону супружества. Дозрѣлôсть супружа означена для мужчинъ на 18, а для женщинъ на 16 рôкъ житя, однакъ міністеръ судôвництва може дати діспензу въ поодинокихъ случаяхъ. Понизше 24 лѣтъ можна заключати важне супрожество лишь за дозволомъ родичѣвъ, або власти опѣкунчои. Коли обоє родичѣ живуть, то рѣшаючимъ есть дозвôлъ вôтця, а коли отець не жие, то дозвôлъ матери. Коли родичѣ жиють въ сепераціи, то

---

4)

Кôлька чертъ зъ житя кн. Александра болгарского.

(Исторична згадка — пôсля Г. Реннера, Ад. Коха и др.)

(Конецъ)

Коли такъ до 48 годинъ зроблено всѣлякй приготовленя до усмиреня революцѣ, дôставъ Мутукровъ приказъ итти зъ своими Румеліцями до Софіѣ, щобы тамъ покарати ворохобникôвъ. Тымъ то й поясняе ся, що Мутукровъ ажь дня 25 серпня вырушивъ зъ войскомъ до Софіѣ. Тымчасомъ выдавъ Стамболовъ слѣдуючу вôдозву до народу: „Въ имени князя болгарского Александра I. заявляю, що провізоричне правительство въ Софіи пôдъ проводомъ Климентія, есть незаконнымъ. Кождый, хто бы слухавъ сего правительства, буде судженый и караный пôсля войсковыхъ законôвъ. Головнымъ комендантомъ всеи болгарскои силы военнои именую команданта бриґады Мутукрова и приказую всѣмъ цивільнымъ и войсковымъ властямъ въ краю пôддати ся безъ упору его приказамъ. Вôдзываю ся до геройства болгарского народу, щобы боронивъ престолъ и вôтчину вôдъ зрадникôвъ, що хотѣли нашого хороброго и улюбленого князя позбавити престола. Нехай Богъ всемогучій додасть намъ силы, щобы народъ мôгъ спасти свою честь, свои права та славу вôтчины и нашого народомъ выбраного князя. Нехай жие Болгарія! Нехай жие князь Александеръ болгарскій!“

У Львовѣ розваживъ собѣ князь добре, чи вертати назадъ до Болгаріѣ, чи нѣ. Вôнъ послухавъ телеґрафічного зазыву своихъ приятелѣвъ зъ Болгаріѣ и поѣхавъ туды дня 28 серпня на Черновцѣ и Букарештъ. Тогды не мавъ вôнъ ще намѣреня зречи ся болгарскои короны. Въ краю повитано его дуже торжественно. Ему на стрѣчу выйшовъ Стамболовъ, а князь витаючись зъ нимъ, обнявъ его сердечно. Ся сцена була третою милою згадкою въ житю покôйного князя, бо вôнъ мôгъ переконати ся, що Стамболовъ бувъ не лишь вѣрный, але мавъ и силу и волю держати Россію зъ далека вôдъ краю. Князь объѣхавъ бувъ цѣлый край ажь до Пловдива, а дня 4 вересня въѣхавъ торжественно до Софіѣ. Въ мѣстѣ было вже зовсѣмъ спокôйно; 12.000 воякôвъ Мутукрова зробили борзо конецъ провізоричному правительству, а его прихильникôвъ по части арештовано, по части таки они самй розбѣгли ся. Струмскій полкъ побачивши, що зле, вынѣсъ ся зъ мѣста и вымашерувавъ до Кюстендолу надъ македоньску границю. Бувъ красный осѣнный день — каже Реннеръ — коли мы при мостѣ надъ рѣкою Искаръ на битôмъ гостинци, що веде до Константинополя, витали князя. Вздовжь гостинця уставились були румелійскй полки и полкъ им. Александра, а поза ними стояли тысячѣ народу. На конець показалась высока стать Александра на кони; вôнъ выглядавъ дуже поважно и бувъ глубоко тронутый. До кождого вôддѣлу войска промовивъ сердечне слово и середъ грôмкихъ окликôвъ въѣхавъ до святочно украшеного мѣста та зайшовъ до соборнои церкви, де правивъ ся молебень. Князь споглядавъ поважно, майже понуро на то духовеньство, цѣле въ золотѣ, котре теперь губами высказувало ему слова преданности, але въ души держало зъ митрополитомъ. Якйжь гадки наповняли тогды душу князя, котрый вже знавъ, що недовго ему побувати въ Болгаріи!

Одну велику похибку зробивъ кн. Александеръ вернувши до краю, и та вôдтакъ стала ся причиною, що вôнъ мусѣвъ зложити корону. Приѣхавши до Рущука, не порадивъ ся князь насамперѣдъ зъ своими болгарскими дорадниками, але самъ зъ власнои волѣ выславъ формально чолобитну телеґраму до царя Александра III. и просивъ о присланє ґенерала кн. Долгорукого. Въ тôй телеґрамѣ сказавъ вôнъ: „Россія дала менѣ мою корону, и я готовъ зложити еѣ въ руки еѣ володѣтеля“. Тй слова й рѣшили его судьбу. Царь вôдповѣвъ: „Я одержавъ телеґраму Вашои Высокости. Вашого повороту не похваляю, бо виджу наперѣдъ повнй нещастя его наслѣдки, якй можуть выйти зъ того для болгарского краю и такъ вже тяжко навѣщеного. Выслане кн. Долгорукого стало ся теперь безпредметове и т. д.“ Що спонукало князя до выслання такои телеґрамы, не знати. Покôйникъ не лишивъ по собѣ нѣякихъ писаныхъ згадокъ, то й ледви чи коли пояснить ся, якій процесъ вôдбувавъ ся тогды въ его души, коли вôнъ укладавъ ту телеґраму. Чи вôнъ думавъ, що безуслов-

право дозволу матери ротягае ся лишь на тй дѣти, котрй суть пôдъ еѣ опѣкою. Перешкода супружества задля спорôдненя означена такъ: Не можуть заключити супружества а) спорôдненй въ простôй лініи, б) рôдня, хочь бы лишь по вôтци або лишь по матери, в) супругъ зъ спорôднеными въ простôй лініи другого супруга, хочь бы супружество було въ сепарации або неважне. Законне або незаконне походжене не робить нѣякои рôзницѣ въ тôмъ взглядѣ. Перешкодою супружества есть вôдтакъ убійство супруга або наставане на жите, безъ взгляду, чи дотычна особа була злочинцемъ чи лишь брала участь. Такъ само бракъ духовои силы есть перешкодою супружества.

Забороны супружества означенй такъ: Малолѣтнй, котрй однакъ вже досягли 20 рôкъ житя, можуть заключати супружество лишь за дозволомъ свого законного застуника. Посвоячене зъ рôднею родичѣвъ становить заборону супружества, однакъ король може дати діспензу на предложене міністра судôвництва. Рôвножь и адоптація становить заборону супружества, але міністеръ судôвництва може дати діспензу. Заборонене супружество мѣжь опѣкуномъ, его потомками и выхованцемъ, якъ довго истнуе опѣка. Заборонене супружество мѣжь особами, засуджеными за чужелюбство, а діспензу удѣляе король. Въ §. 28-ôмъ говорить ся, що не можуть заключити супружества безъ дозволу своихъ властей церковныхъ тй особы, котрымъ не вôльно входити въ звязи супружй задля высвяченя або якого обѣту. Рôвножь увзгляднюють ся приписы закона войскового при заключеню супружества.

Трета часть говорить про заключене супружества. До заключеня потрѣбна свобôдна згода сторôнъ. Насильство, похибка або обманене выключають свобôдну згоду. Передъ заключенемъ супружества мусять ити заповѣди, котрй довершае сей урядникъ, що компетентный до заключеня супружества. Супружество може довершитись ажь въ три днѣ по послѣднôй заповѣди. Супружество мусить бути заключене передъ компетентнымъ урядникомъ політичнымъ, бо въ противнôмъ случаю есть цѣлкомъ неважне.

Такими урядниками суть: а) ведучій метрики въ своѣмъ повѣтѣ; б) першій урядникъ муніціпіѣ; в) найвысшій судья повѣтовый; г) бурмістръ въ мѣстѣ зъ маґістратомъ; д) австро-угорскй послы и консулѣ въ межахъ своеи власти, коли супруги суть угорскими горожанами, або бодай самъ мужчина.

Заключене супружества вôдбуваесь въ такій способъ: Обое рôвночасно присутнй новоженцѣ мусять въ присутности двохъ свѣдкôвъ особисто заявити, що они заключають супружество. По тôмъ заявленю мае урядникъ оголосити, що они суть супругами по мысли закона. Свѣдки мусять числити що найменше 16 лѣтъ и розумѣти актъ супружества. По заключенôмъ супружествѣ записуе урядникъ супружество въ реестръ вѣнчань.

Розвязане супружества наступае: а) черезъ смерть одного супруга, б) черезъ судове розвязане. Тй квестіи обговорюесь въ пятôй части проекту. Супружество може бути розвязане лишь въ наслѣдокъ выроку судового. Розвязаня може зажадати супругъ, коли другій супругъ допустивъ ся чужелюбства або противприродного блудства; знаючи, що супружество истнуе, заключивъ друге супружество; вôдтакъ въ наслѣдокъ вѣроломного полишеня, убѣйчого намѣру на жите, тяжкого ушкодженя тѣлесного, умысного нарушеня здоровля, або въ наслѣдокъ правосильного засудженя на смерть, на пять лѣтъ вязницѣ пôдчасъ супружества, навѣть въ тôмъ случаю, коли злочинъ бувъ доконаный передъ супружествомъ и затаеный передъ супругомъ. На просьбу одного супруга може бути рôвножь розвязане супружество, коли обовязки супружй тяжко суть нарушенй умыснымъ поведенемъ одного супруга; коли дѣтей намовляесь до злочину або неморального житя; коли оденъ зъ супругôвъ есть засудженый и на менше якъ пять лѣтъ вязницѣ, але судья зваживши обставины набравъ пересвѣдченя, що дальше пожите спôльне неможливе. Позовъ роздѣльный мае бути внесеный до шѣсть мѣсяцѣвъ по оголошеню засуду або по тôмъ часѣ, коли о нѣмъ довѣдано ся; по десяти лѣтахъ задавняесь позовъ зъ тыхъ причинъ. На случай чужелюбства заборонене заключене супружества зъ тою особою, зъ котрою допущено ся того злочину. Супружество устае зъ хвилею, коли вырокъ роздѣльный стане правосильнымъ. Роздѣлена женщина виновна не смѣе уживати дальше имени свого мужа; невиновна може носити дальше имя мужа, але се мусить бути сказане у выроку. Дальше говорить ся про аліментаціи для женщины и дѣтей. Признае ся рôвножь пробы помиреня, але лишь передъ судьею, евентуально въ часѣ процесу о роздѣлъ вôдъ стола и ложа. Коли той роздѣлъ тревавъ бôльше якъ два роки, то кождый зъ супругôвъ може жадати, щобы вырокъ роздѣлюючій бувъ перемѣненый въ розвязуючій. (К. б.)

Переглядъ політичный.

Рада державна мае радити ще до 15 с. м. а соймы краевй — якъ кажуть — будуть скликанй ажь на день 10 сѣчня.

Въ кругахъ лѣвицѣ розôйшлась поголоска, що проектъ реформы выборчои буде внесеный ажь въ осени слѣдуючого року. Правительство думае перевести ще передъ тымъ реформу податкову, щобы вôдтакъ на пôдставѣ нового закона податкового перевести реформу выборчу.

Для войска босаньского вôйде вôдъ дня 1 сѣчня 1894 р. нова орґанізація. Чотири босаньско-герцеговиньскй полки одержать числа 1 до 4, а кождый полкъ буде мати свôй штабъ. Кождый полкъ буде дѣлити ся на 4 баталіоны означенй числами 1 до 4, а кождый баталіонъ буде мати 4 компаній. Баталіонъ доповняючій буде подѣленый на 4 компаніи доповняючй, зъ котрыхъ пôдчасъ мира буде лишь кадра.

Зъ Берлина доносять, що правительство нѣмецке выскаже свою гадку о допущеню Єзуитôвъ до краю ажь при третôмъ читаню закона, котре наступить имовѣрно ажь по залагодженю справы угодъ торговельныхъ. Друге читане угодъ торговельныхъ въ парламенѣ розпôчне ся 11 с. м. и справа буде передъ Рôздвомъ залагоджена. Коло польске ухвалило голосувати за всѣма предложенями. Лишь меншôсть центра есть противна угодамъ, нема отже сумнѣву, що они будуть ухваленй.

Вступне слѣдство въ справѣ недоспѣлого замаху на кн. Фердинанда болгарского вже закôнчено. Передъ судъ буде поставленый лишь самъ виновникъ и его братъ, бо не выкрыто нѣякихъ его спôльникôвъ, крôмъ одного его брата. Особы стоячй зъ ними въ звязи будуть выступати лишь яко свѣдки. — Арештоване студентôвъ болгарскихъ не стоить въ нѣякôй звязи зъ симъ процесомъ; ихъ арештовано лишь за анархізмъ.

нымъ пôдданемъ ся цареви вôдзыскае назадъ его ласку, а тымъ и прихильнôсть для Болгаріѣ та забезпечить свôй край и свôй престолъ вôдъ дальшои ворожои аґітаціѣ россійскои? Чи може вôдозвалась въ нѣмъ родинна звязь зъ пануючою въ Россіи династіею и вôнъ своимъ покоренемъ хотѣвъ скрѣпити ту звязь та недоводити до розрыву, шкôдливого якъ ему и Болгаріи такъ цареви и Россіи? Такй и тымъ подôбнй гадки можуть бути лишь здогадами; правдивй мотивы сего свого кроку забравъ мабуть покôйникъ зъ собою въ могилу.

Панованю кн. Александра зближавъ ся вже конець. Якажь то зворушаюча сцена — каже Реннеръ — вôдограла ся въ палатѣ, коли князь зôбравшимъ ся доокола него вѣрнымъ заявивъ, що постановивъ зложити корону! Бородатй мужчины плакали якъ дѣти, а полковникъ Поповъ просивъ князя, щобы вôнъ не бравъ цѣлому народови того за зле, чого допустила ся горстка очайдухôвъ. Не помогло нѣчого, князь не хотѣвъ вôдступити вôдъ свого постановленя. Зъ дипльоматôвъ, якй тогды явили ся въ палатѣ, не було лишь представителѣвъ Россіѣ и Нѣмеччины; они й не вывѣшали хоруговъ пôдчасъ въѣзду князя.

Прийшовъ наконець день 7 вересня, день выѣзду князя. О 11 годинѣ передъ полуднемъ явили ся заименованй реґенты Стамболовъ, Каравеловъ и Муткуровъ; уложено остаточно вôдозву до народу, въ котрôй князь мавъ подати до вѣдомости, що складае корону. О 3 год. зъ полудня явили ся въ присѣнку палаты всѣ войсковй и цивільнй достойники, перебуваючй въ Софіи, а въ вôдси введено ихъ до великои партеровои салѣ, званои „салею болгарскою“, украшеной зброею и добычею военною. Тутъ попращавъ ся князь зъ кождымъ окремо, офіцирамъ подавъ руку, а полковникôвъ и майорôвъ обнявъ и поцѣлувавъ ся зъ ними. Ще разъ сказавъ имъ, що уступае зъ волѣ Россіѣ и розстае ся зъ симъ мѣсцемъ свого дѣланя, котре такъ бувъ полюбивъ. Вôнъ робить то зъ конечности и просить офіцирôвъ, щобы не робили нѣякои демонстраціѣ, бо то вышло бы лишь на шкоду вôтчины. Реґентія возьме судьбу державы въ свои руки, а Всевышный заступить своею силою красну Болгарію. Вôдтакъ вийшовъ князь зъ своимъ братомъ Францъ Йосифомъ до передної комнаты и попращавъ ся тутъ въ міністрами, властями мѣскими, заграничными, журналістами и всѣма, що тутъ були явили ся. Зъ православного духовеньства не явивъ ся нѣхто; прийшовъ лишь старенькій рабінъ Хахамъ-Баші. Коли князь побачивъ старого шпаніоля (испаньского жида), хотѣвъ той щось промовити до него, але зайшовъ ся такъ вôдъ плачу, що ледви промовивъ кôлька слôвъ безъ звязи.

Коли князь вийшовъ на пôдвôре палаты, забубнили бубны и вôнъ всѣвъ зъ своимъ братомъ до воза, розклонючись ще впослѣдне на всѣ боки. Музика войскова першого полку пѣхоты заграла маршъ Александра и вôзъ выкотивъ ся зъ брамы. Въ тôй хвили зсунула ся княжа хоруговь на палатѣ по держаку и жовтый левъ на червонôмъ поли щезъ зъ палаты, зъ котрои пануючій князь выѣхавъ на завсѣгды. То була послѣдна мила згадка кн. Александра на болгарскôй земли. Правда, пôзнѣйше коли вôнъ бувъ вже въ Дармштадтѣ, дочекавъ ся ще вôдъ Болгаръ ще одного доказу вдячности: край вôдкупивъ вôдъ него за высоку цѣну его посѣлости, а собраніе зъ власнои охоты вызначило ему рôчну пенсію въ сумѣ 50.000 франкôвъ. Разъ ще навѣть явила ся була у него болгарска депутація, котра просила его, щобы вôнъ знову вернувъ, але князь оставъ ся при своимъ.

Такъ вернувъ кн. Александеръ зъ Болгаріѣ такій самый, якъ туды поѣхавъ, хиба що лишь окрытый славою, ба вернувъ навѣть бѣднѣйшій, якъ бувъ поѣхавъ. Той міліонъ франкôвъ, за котрый Болгарія вôдкупила вôдъ него его посѣлости, пôшовъ на сплату всѣлякихъ довгôвъ, затягненыхъ на будовы, и позычокъ зъ батькôвского майна. Родина Баттенберґôвъ взагалѣ не дуже маюча, а кн. Александеръ мавъ ще трохъ братôвъ и одну сестру. Єго ліста цивільна въ Болгаріи була менша, якъ н. пр. доходы неодного трохи богатшого шляхтича въ Анґліи; зъ неи треба було удержати и княжій дворъ и довести якось до ладу тй маетности, якй ему народъ въ Болгаріи дарувавъ. То було причиною, що вôнъ бувъ часто въ клопотахъ грошевыхъ и ратувавъ ся позычками зъ батькôвского майна. По своѣй тѣтцѣ, царици Маріи Александрôвъ не дôставъ вôнъ нѣчого; вправдѣ по смерти царя Александра II. обѣцявъ бувъ ему теперѣшный царь выплатити изъ спадщины міліонъ рублѣвъ, але й на обѣцянцѣ стало. Не диво, що князь, пôзнѣйшій ґр. Гартенавъ, мусѣвъ осѣвши въ Грацу, жити якъ на свое становище, дуже скупенько.

Але имя кн. Александра не такъ вôдъ разу протихло по его выѣздѣ въ Болгаріѣ, хочь зовсѣмъ переставъ бувъ жити політично. Розôйшлась була чутка, що князь носить ся зъ гадкою оженити ся зъ якоюсь княгинею

Зъ Лондону доносять, що Хина лагодить ся пôдпирати чинно анґлійску политику въ Сіямѣ. Чотири анґлійскій кораблѣ и кôлька хиньскихъ кораблѣвъ военныхъ суть вже въ дорозѣ до Банґкокъ.

Новинки.

Львôвъ дня 7 грудня.

— **Ц. к. краєва Рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 4 грудня с. р: 1. Змѣнити одноклясову школу народну въ Єзуполи повѣта станіславôвского на триклясову вôдъ 1 вересня 1894. 2 Именувала народными учителями: Мирослава Винярского мол уч. въ Крогулци, Василя Стеткевича уч. въ Яблоновѣ, Ядвигу Екертôвну уч. въ Раковôй; Марію Майковску мол. уч. въ Рудавѣ, Стан Зболецкого управ. въ Борщовичахъ. 3. Призначила до ужитку шкôльного: „Руску граматику" уложену дромъ Степаномъ Смаль Стоцкимъ и Федоромъ Гартнеромъ Коштує 1 зр.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Долинѣ розписує конкурсъ на двѣ посады лѣкарѣвъ окружныхъ зъ осѣдкомъ въ Рожнѣтовѣ и Велдѣжи. Платня обохъ лѣкарѣвъ буде выносити по 700 зр. и по 400 зр. додатку на обѣздки. Подания треба вносити до 25 грудня. — Мѣсточко Угнôвъ розписує конкурсъ на посаду мѣского лѣкаря зъ платнею 350 зр. рôчно. — Въ повѣтѣ скалатскôмъ опорожнені посады учителѣвъ: въ Фашôвцѣ, Калагарôвцѣ, Рожискахъ, Саджавкахъ, Орѣхôвци, Чернишôвцѣ, Лежанôвцѣ, Новосѣлцѣ, Скалатѣ, двѣ посады въ Пôдволочискахъ и посады молодшихъ учителѣвъ: въ Скалатѣ, Пôдволочискахъ, Колодѣєвцѣ, Красномъ, Задишôвцѣ. Подания треба вносити до кôнця грудня. — Мѣсточко Галичь розписує конкурсъ на посаду мѣскои акушерки зъ рôчною платнею 80 зр. — Подания треба вносити до 26 грудня. — Дирекція лѣсôвъ и доменъ розписує конкурсъ на кôлька посадъ лѣсничихъ зъ речинцемъ до 27 грудня. — Маґістратъ Бережанъ розписує конкурсъ на посаду инспектора поліціѣ зъ рôчною платнею 700 зр. — Подания треба вносити до кôнця грудня.

— **Доповняючій выборъ** посла до Рады державнои зъ мѣсть Бережанъ-Тернополя розписаный на 28 грудня, а не на 24, якъ декотрі часописи розголосили

— **Свѣтло електричне у ваґонахъ** казала завести ґенеральна дирекція зарядамъ зелѣзничимъ, сперьшу розумѣє ся на пробу.

— **Число ученикôвъ** у львôвскôй школѣ ветеринаріѣ выносить сего року 114, зъ чого припадає на першій рôкъ 57, на другій 42, на третій 33. Число студентôвъ, якъ на нашѣ вôдносины, дуже велике.

— **Въ Коломыи** будуть небавомъ заведені телефоны, бо вже зголосило ся достаточне число абонентôвъ. Коломыя буде злучена телефономъ такожъ въ Печинѣжиномъ.

— **Почтові марки за кару.** Вôдъ 1 лютого 1894 не буде вже на нашихъ почтахъ неоплачуваныхъ листôвъ, бо коли хто вышле неоплаченый листъ, то почта сама налѣпить на нѣмъ марку, а коли листоносъ принесе листъ до дому, то той, що его дôстане буде заразъ видѣвъ по марцѣ кôлько має заплатити за кару. И въ такôмъ случаю, колибъ листъ бувъ за мало оплаченый, то почта долѣпить на нѣмъ тôлько марокъ кôлько буде потреба Марки тѣ будуть называти ся портовыми и будуть такъ само зроблені, якъ старѣ, краска ихъ буде темно брунатна а вартôсть по 1, 3, 5, 10, 20 и 50 крейцарôвъ.

— **На фондъ будовы руского театру** вплынули до комітету перемыского отсѣ дальшѣ жертвы: На руки панѣ Цеглиньскои зложили: всч. о. Калиничь 3 зр. 80 кр. и Н. Н. 40 кр. — Панѣ меценасôва Кормошева зôбрала 36 зр. 50 кр., а на тую суму зложили Вп. панѣ Островска зъ Нижанковичь 50 кр., дрôбными жертвами 1 зр. 64 кр., Евген. Гординьскій 1 зр. 20 кр., Алекс. Кормошева 2 зр., Ив. Матковскій 2 зр. 77 кр., дръ Теофіль Кормошь 10 зр. 64 кр., о. Ив. Кормошь 1 зр, о. Ив Стрыйскій 1 зр., Алекс. Ярема 1 зр., о. Омелянъ Кормошь 2 зр. 5 кр, Йосифъ Яворскій 1 зр., п. И Турковичь 1 зр., Н. Н. 1 зр., Берестъ 1 зр, Д. Чеховскій 1 зр., о. М. Копко 1 зр., о. Б. Ярема 1 зр., Гаращакъ 50 кр., Ґудзьо 1 зр., К. Попелева 50 кр., Д. Гординьскій 30 кр., Єл. Кормошева 50 кр., Ив. Ольшаньскій 40 кр., о. Ст. Свишкевичь 50 кр., о. Крил. Чеховичь 2 зр. — Дальше вплынуло зъ картового на Бесѣдѣ 80 кр. а зъ пушки на Бесѣдѣ 6 зр. 10 кр. — На руки вп. п. Цеглиньскои и Копковои зложили: Преосв. епископъ дръ Юліянъ Пелешь 100 зр., Впр. оо. крил. Войтовичь 100 зр., крил. Чеховичь 30 зр., крил. Подолиньскій 30 зр., крил. Литвиньскій 5 зр., крил. Матковскій 5 зр., крил. Волошиньскій 5 зр., о. Кондрацкій 15 зр. До кôнця падолиста зôбравъ комітетъ перемыскій усего 592 зр. 5 кр. — П. Северинъ Жуковскій нотарь зъ Букôвска, прислав на фондъ будовы руского театру 10 зр. а то: 4 зр. вôдъ себе, а 6 зр. за проданѣ купоны.

— **На будову дому для „Зорѣ"** жертвовали Вп. пп.: дръ Щасный Сельскій 1 зр.; К. Кахникевичь 50 кр.; на посвященю льокалю зôбрано 20 зр. 30 кр.; п а Корнилія Матковска 1 зр.; Сембратовичь Михаилъ 15 зр.; о. Стефановичь Александеръ 1 зр; Гляньскій Станиславъ 54 зр. 11 кр. — Разомъ вôдъ 20 грудня 1892 р. 2015 зр. 15 кр. Сердечне „спаси Бôгъ" складає за тѣ жертвы и поручає се важне дѣло ласкавôй памяти П. Ч. патріотамъ *Василь Нагôрный* голова товариства.

— **Рускій театръ** дає теперь выставы въ Бродахъ, де має бути три недѣлѣ и дати 12 выставъ. У Львовѣ було всѣхъ представлень 21 и на похвалу заряду сказати треба, що кромѣ „Ґаспароне", „Гальки" и „Красше свое латане" выставивъ самѣ нашѣ штуки. Зъ нихъ „Украдене щасте" выставлено три разы, „Не ходи Грицю" два разы, „Крути та не перекручуй" два и „Запорожци" два разы, а прочѣ по разу. Теперѣшный репертоаръ театру повиненъ зацѣкавити и провінцію.

— **Холєра.** Дня 5 с. м. не лучавъ ся жаденъ новый выпадокъ занедужаня на холеру. Въ Залôвцяхъ выздоровѣли 2 особы, въ Римановѣ 1, померла въ Римановѣ 1. Отже лишило ся ще 8 хорыхъ.

— **Обкрадене Анґлійця.** Сими днями выѣхавъ зъ Вѣдня нôчнымъ поѣздомъ оденъ Анґлієць, котрый мавъ намѣръ ѣхати на Пôдволочиска до Россіѣ. Не вмѣвъ инакше балакати, тôлько по анґлійски, отже врадувавъ ся дуже, коли кондукторъ заговоривъ до него по анґлійски та ще принявъ ся бути ему проводиремъ въ Краковѣ. Въ мѣстѣ тôмъ пôдпивъ собѣ Анґлієць и вечеромъ сѣвъ ѣхати до Львова. У Львовѣ порахувавъ свои грошѣ и побачивъ наразъ, що его 800 марокъ щезли десь якъ камфора. Сейчасъ казавъ перешукати кондуктора, але той не признавъ ся до нѣчого. Мимо того перешукали его футро, матераци и справдѣ найшли всѣ грошѣ та вôддали Анґлійцеви. Теперь вôнъ буде мати ладне поняте про нашу службу зелѣзничу.

— **Выстава въ Шікаґо** не скôнчить ся, якъ писали, недоборомъ. Ackermans Auditor доносить, що по сплатѣ всѣхъ коштôвъ и зобовязань остане ся въ касѣ выставы чистого зыску 1,862.482 долярôвъ.

— **Заплата за штуку.** Сими днями стававъ передъ судомъ въ Лянкашаиръ въ Анґліи яко позовникъ оденъ чоловѣкъ т. зв. животобесѣдникъ, то есть такій, що умѣє нѣбы то животомъ говорити. такъ, що голосъ его чути десь зъ боку вôдъ него, подалѣкъ, але не видко, щобы вôнъ губами говоривъ. Та й дôставъ же вôнъ не абы яку заплату за ту свою штуку. Вôнъ хотѣвъ звернути на себе увагу людей и ставъ на улици бити палицею по великôй шкôрянôй торбѣ а рôвночасно удававъ, якъ песъ скавулить та гавкає. Штука та такъ ему удала ся, що до него прискочила якась стара жѣнка и стала его бити палицею за то, що вôнъ збыткує ся надъ бѣднымъ псомъ. Ледви удало ся жѣнку вразумити, що въ торбѣ нема пса, що то все лишь жартъ, то така штука. Животобесѣдникъ показувавъ дальше свою штуку, але теперь дôстала ся ему ще лѣпша заплата. До него прискочивъ якійсь рѣзникъ, котрого вже не такъ легко було вразумити якъ ту стару жѣнку; вôнъ хопивъ штукаря за горло, обôрвавъ ему ухо, кинувъ нимъ до землѣ и побивъ такъ. що штукарь бѣдачиско мусѣвъ кôльканацять днѣвъ полежати въ постели, заким подужавъ. Вôнъ запôзвавъ отже того рѣзника до суду, а щобы доказати свою невинность принѣсъ зъ собою и торбу и палицю та передъ судомъ показувавъ, якъ то вôнъ бивъ по порожнôй торбѣ а рôвночасно удававъ, якъ то нѣбы песъ въ нѣй скавулить и гавкає. Штука удала ся знаменито, але оборонець запôзваного сказавъ, що хто такѣ штуки показує на улицѣ, самъ собѣ виненъ и нехай приймає таку заплату, яку ему дають; люде думали, що вôнъ дѣйстно пса мучить. Судья згодивъ ся такожь на сей поглядъ оборонця и увôльнивъ запôзваного, але позовникови и запôзваному казавъ заплатити кошты процесу.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 7 грудня. Міністеръ справедливости перенѣсъ судью повѣтового въ Переворску до Яворжна и заименувавъ судьями повѣтовыми адъюнктôвъ судовыхъ Ребеля въ Ряшевѣ для Коросна, Вятра въ Ряшевѣ для Дуклѣ а Илярія Левицкого въ Краковѣ для Переворска.

Прага 7 грудня. Судъ карный засудивъ властителя млына Степанека за обиду Є. Вел. Цѣсаря и членôвъ цѣсарскои родины на десять мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ.

Трієстъ 7 грудня. Вчера лютила ся тутъ такъ страшна буря, що по улицяхъ мѣста треба було порозтягати шнуры, щобы люде мали чого держати ся.

Римъ 7 грудня. Цанарделі мабуть не зложить нового кабінету, бо не може знайти кандидата на міністра фінансôвъ.

доньокою нѣмецкого цѣсаря и що та княгиня ему навѣть щиро прихильна. Але тогды бувъ ще въ Нѣмеччинѣ при власти кн. Бісмаркъ, а до его політичныхъ комбінацій не пôдходило се подруже; вôнъ не допустивъ до него. И ось знову зробивъ кн. Александеръ несподѣванку свѣтови. Въ нѣмъ вôдозвала ся, видко, натура батька, подразнена ще всѣлякими неудачами и вôнъ зôрвавъ зъ своимъ княжимъ родомъ, прибравъ прôзвище ґр. Гартенавъ та одруживъ ся въ Ментонѣ зъ придворною спѣвачкою дармштадтского театру панною Иванною Лойзінґеръ, доньокою камердинера зъ Пресбурґа, зъ котрою, якъ здаєсь, вязала его вже давнѣйше правдива, щира любовь. Яко ґр. Гартенавъ вступивъ вôнъ до австрійскои службы войсковои и хочь давнѣйше въ нѣмецкôмъ войску служивъ лишь при кавалеріи, зумѣвъ тутъ скоро вжити ся въ службѣ при пѣхотѣ и дослуживъ ся ранґи ґен. майора и команданта бриґады. Въ Грацу живъ вôнъ лишь своимъ родиннымъ щастємъ и мусѣвъ собѣ и своѣй родинѣ зъ великимъ трудомъ придбати нове становище. То видко було навѣть по его чертахъ лиця, котрѣ стратили були давну свобôдну веселôсть, то можна було й змѣркувати по тôмъ, коли якій высокій гôсть доносивъ зъ Грацу, що ґрафиня Гартенавъ зумѣла выробити собѣ становище въ новôмъ товариствѣ, ба що она навѣть любѣйша якъ самъ ґр. Гартенавъ. На короткій часъ передъ его смертію здавало ся, що ему знову щасте усмѣхне ся. Пôдъ конець весны зъѣхавъ ся вôнъ бувъ зъ своею родиною, зъ котрою вже вôдъ кôлькохъ лѣтъ не видѣвъ ся, у Фльоренціи, де тогды перебувала анґлійска королева. Опôсля прийшли були цѣсарскѣ маневры, а ґр. Гартенавъ дôждавъ ся того вдоволеня, що цѣсарь нѣмецкій и король саскій заразъ на поли маневрôвъ вôддали ему похвалу за знамените ведене войска, а то само потвердивъ на другій день и Є. Вел. Цѣсарь Францъ Иосифъ.

Та недовго прийшлось кн. Александрови тѣшити ся выглядами на красшу будучность. Давна недуга, — запалене слѣпои кишки — лишила була на нѣмъ виднѣ слѣды; вôнъ спавъ бувъ зъ тѣла и вже бôльше не поправивъ ся, выглядавъ худощаво и лице ему було потягнуло ся, навѣть часто нездужавъ, а лѣкарѣ вже давнѣйше казали, що коли та сама недуга ще разъ верне ся, то вôнъ еѣ не перебуде. Такъ и стало ся. Ґр. Гартенавъ, а давнѣйшій кн. Алесандеръ болгарскій померъ на ту саму слабôсть лишаючи вдовицю и двоє дрôбненькихъ сиротокъ.

Але ще й по смерти прийшлось ему вôдограти не послѣдну ролю політичну. Тѣло его спроваджено зъ великою парадою до Болгаріѣ. Коли его везено попôдъ Сливницю, загремѣли тамъ въ послѣдне пушки въ тôмъ мѣсци, де покôйникъ себе и болгарску армію покрывъ славою. Въ Софіи принявъ его тѣло болгарскій народъ такъ само громадно, якъ тогды, коли вôнъ вертавъ до краю, по своимъ вывезеню, а тѣло его спочило на болгарскôй земли, якъ бы на перекôръ тымъ, що за житя дуже нерадо тамъ его видѣли; ще й по смерти не дасть вôнъ имъ спокою та буде боронити Болгарію, якъ боронивъ за житя.

За редакцію одвѣчає Адамъ Креховецкій.

[illegible] В. И. Вебера.